

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ, ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΚΩΝ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

Φ. ΚΑΛΥΒΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Παιδίατρος- Ιατρός Δημόσιας Υγείας

Προϊσταμένη Τμήματος Προστασίας και
Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας

Οι Νοσοκομειακές Λοιμώξεις και η μικροβιακή αντοχή είναι ένα σοβαρό και σύνθετο πρόβλημα δημόσιας υγείας

- Έχουν υψηλή νοσηρότητα και θνητότητα
- Έχουν υψηλό άμεσο και έμμεσο κόστος
- Μπορούν σε πολύ μεγάλο ποσοστό να προληφθούν

Η αντιμετώπιση λοιπόν, χρήζει ολιστικής προσέγγισης που θα βασίζεται στα σύγχρονα διεθνή επιστημονικά, οικονομικά και διοικητικά δεδομένα.

Το Υπουργείο Υγείας λαμβάνοντας υπόψη:

- Την **ΟΔΗΓΙΑ 2011/24/ΕΕ του ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 9ης Μαρτίου 2011** περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης,
- τη **ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της Ε.Ε. της 9^{ης} Ιουνίου 2009** σχετικά με την ασφάλεια των ασθενών συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης και του ελέγχου των λοιμώξεων που συνδέονται με την υγειονομική περίθαλψη (2009/C 151/01),
- το Σχέδιο Δράσης κατά του αυξανόμενου κινδύνου από τη μικροβιακή αντοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπως αυτό διατυπώθηκε στην **ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ COM(2011)748**
- τη **ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Ε.Ε. της 15^{ης} Νοεμβρίου του 2001** για τη συνετή χρήση των αντιμικροβιακών ουσιών στην ιατρική (2002/77/ΕΚ)
- την εμπειρία από την εφαρμογή του Σχεδίου «Προκρούστης»
- την εισήγηση του **ΚΕΕΛΠΝΟ**

ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Το άρθρο 21 του Ν. 4208/2013 (ΦΕΚ 252 τ. Α'), «Ρυθμίσεις Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις».
- Η υπ' αρ. Υ1.Γ.Π.114971/14 (ΦΕΚ 388 τ. Β') «Μέτρα, όροι και διαδικασίες για την πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων που συνδέονται με τη νοσηλεία των ασθενών στους Χώρους Παροχής Υγείας.»

Οι διατάξεις των νέων θεσμικών ρυθμίσεων βασίζονται στις αρχές της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας και ορίζουν:

- **μέτρα, όρους και διαδικασίες** που αναπτύσσονται σε **άξονες στρατηγικών στόχων** και αποτυπώνονται στον **«Εσωτερικό Κανονισμό Πρόληψης και Ελέγχου Λοιμώξεων»**,
- ποσοτικούς και ποιοτικούς **δείκτες** επίτευξης των στρατηγικών στόχων
- την εκπόνηση σε ετήσια βάση **επιχειρησιακού σχεδίου δράσης** για την υλοποίηση της εν λόγω στρατηγικής
- την **αξιολόγηση** της **ποιότητας** των παρεχομένων υπηρεσιών υγείας, της **αποτελεσματικότητας** και της **αποδοτικότητας** της **διοίκησης των μονάδων**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- 1. Η εφαρμογή μέτρων πρόληψης και ελέγχου λοιμώξεων σε εθνικό επίπεδο**
- 2. Η εφαρμογή μέτρων πρόληψης και ελέγχου λοιμώξεων σε επίπεδο χώρων υγειονομικής περίθαλψης**
- 3. Η δημιουργία ή η ενίσχυση ενεργών συστημάτων επιτήρησης**
- 4. Η προώθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης των εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης**
- 5. Η συνετή χρήση των αντιμικροβιακών ουσιών**

1^{ος} Στόχος: Η εφαρμογή μέτρων πρόληψης και ελέγχου λοιμώξεων σε εθνικό επίπεδο

ΜΕΤΡΑ:

- i) Η δημιουργία κατευθυντηρίων γραμμών και συστάσεων**
- ii) Η σύνταξη και η εφαρμογή πρότυπων μέτρων πρόληψης και ελέγχου που βασίζονται στην ανάλυση των κινδύνων σε όλους τους χώρους παροχής υγειονομικής περίθαλψης (νοσοκομεία, ιδιωτικές κλινικές, Κέντρα Υγείας, ασθενοφόρα)**
- iii) Η συμμόρφωση στα μέτρα μέσω της χρήσης διαρθρωτικών δεικτών και δεικτών διαδικασιών**

2^{ος} Στόχος: Η εφαρμογή μέτρων πρόληψης και ελέγχου λοιμώξεων σε επίπεδο χώρων υγειονομικής περίθαλψης

ΜΕΤΡΑ:

- i) Στον **Εσωτερικό Κανονισμό Πρόληψης και Ελέγχου Λοιμώξεων** και στο **Επιχειρησιακό Σχέδιο** που ορίζονται στο άρθρο 4 περιλαμβάνονται παράμετροι όπως οι οργανωτικές και οι διαρθρωτικές ρυθμίσεις, οι διαδικασίες διάγνωσης και θεραπείας (π.χ. αντιμικροβιακή διαχείριση), οι αναγκαίοι πόροι, οι στόχοι για την επιτήρηση, η κατάρτιση των επαγγελματιών υγείας κ.λ.π.
- ii) Η **Επιτροπή Νοσοκομειακών Λοιμώξεων- Νοσηλευτής Ελέγχου Λοιμώξεων** ορίζονται ως κατάλληλα όργανα και ειδικευμένο προσωπικό με καθήκον την **εκπόνηση και την παρακολούθηση** του Εσωτερικού Κανονισμού και του Επιχειρησιακού Σχεδίου
- iii) Ορίζονται η Διοίκηση, η ΕΝΛ και οι ΝΕΛ ως αρμόδιοι για την **παρακολούθηση της εφαρμογής** του Εσωτερικού Κανονισμού και του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Εσωτερικός Κανονισμός Πρόληψης και Ελέγχου Λοιμώξεων

αναφέρεται στην εφαρμογή συγκεκριμένων διαδικασιών, μέτρων, όρων και περιορισμών καθώς και στο ρόλο των επαγγελματιών υγείας που είναι επιφορτισμένοι και υπεύθυνοι για την εποπτεία και την τήρηση των εν λόγω μέτρων, όρων και περιορισμών, εξειδικεύοντας τις διατάξεις της απόφασης.

Ειδικότερα

- Την περιγραφή των αρμοδιοτήτων του προσωπικού της εκάστοτε Μονάδας
- Τη γραπτή αποτύπωση ιατρονοσηλευτικών Πρωτοκόλλων
- Τις διαδικασίες συστήματος παρακολούθησης της εφαρμογής του Κανονισμού, της συμμόρφωσης των εργαζομένων και των διαδικασιών λήψης αναγκαίων βελτιωτικών μέτρων
- Τη γραπτή αποτύπωση των διαδικασιών διαχείρισης των ασθενών με λοιμώδη νοσήματα και κυρίως λοίμωξη – αποικισμό από ανθεκτικά παθογόνα
- Τη γραπτή αποτύπωση της εσωτερικής λειτουργίας των κλινικών Τμημάτων και ιδιαίτερα εκείνων που νοσηλεύουν ειδικούς πληθυσμούς ασθενών (Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, Αιματολογικές, Ογκολογικές Κλινικές κ.ά.)
- Τη γραπτή αποτύπωση των διαδικασιών προγραμματισμού των προμηθειών της Μονάδας ούτως ώστε να εξασφαλίζεται η επάρκεια του υγειονομικού υλικού και του απαραίτητου εξοπλισμού για την τήρηση των μέτρων πρόληψης της διασποράς νοσοκομειακών παθογόνων

3^{ος} Στόχος: Η δημιουργία ή η ενίσχυση ενεργών συστημάτων επιτήρησης

ΜΕΤΡΑ:

- **Ο ορισμός μεθόδων και δεικτών επιτήρησης, καθώς και των ορισμών κρουσμάτων.**
- **η οργάνωση ερευνών για τον επιπολασμό νοσοκομειακών λοιμώξεων ανά τακτά διαστήματα**
- **η επιτήρηση μέσω του «Προκρούστη» συγκεκριμένων τύπων λοιμώξεων για την αξιολόγηση του στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού**
- **η επιτήρηση συγκεκριμένων παθογόνων που συνδέονται με την υγειονομική περίθαλψη για τον έγκαιρο εντοπισμό κρουσμάτων ή επιδημιών.**

4^{ος} Στόχος: Προώθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης των εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης

ΜΕΤΡΑ:

- i) Σε εθνικό επίπεδο, η υλοποίηση εξειδικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης ή/και εκπαίδευσης στον έλεγχο των λοιμώξεων**
- ii) Σε επίπεδο ιδρυμάτων παροχής υγειονομικής περίθαλψης:**
  - η κατάρτιση στις βασικές αρχές υγιεινής καθώς και στην πρόληψη και τον έλεγχο των λοιμώξεων, για το σύνολο του προσωπικού**
  - η κατάρτιση για το προσωπικό με συγκεκριμένα καθήκοντα πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων**

5^{ος} Στόχος: Συνετή χρήση των αντιμικροβιακών ουσιών

ΜΕΤΡΑ:

- Η επιτήρηση και ο έλεγχος της χρήσης
- Η πληροφόρηση και η επιμόρφωση των επαγγελματιών υγείας

Είναι έργο της Επιτροπής Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και της Ομάδα Επιτήρησης της Κατανάλωσης και της Ορθής Χρήσης των Αντιβιοτικών (ΟΕΚΟΧΑ) που ορίζεται από την ΕΝΛ, αναφέρεται στην ΕΝΛ και πραγματοποιεί κοινές συναντήσεις με την ΕΝΛ.

ΔΕΙΚΤΕΣ

- A. Δείκτες Επιτήρησης Λοιμώξεων
- B. Δείκτες Επιτήρησης Μικροβιακής Αντοχής
- Γ. Δείκτες Επιτήρησης Κατανάλωσης Αντιβιοτικών
- Δ. Δείκτες επιτήρησης συμμόρφωσης των επαγγελματιών υγείας στην εφαρμογή των μέτρων ελέγχου για την διασπορά των νοσοκομειακών παθογόνων
- Ε. Ποιοτικοί Δείκτες οργάνωσης και υποδομής που σχετίζονται με την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων
  1. Θεσμικές Δομές/ Διαδικασίες – Εξ/μένο προσωπικό
  2. Δομή νοσοκομείου ή ιδ. Κλινικής – Εξ/μένα τμήματα

Οι συγκεκριμένοι δείκτες υπολογίζονται με βάση δεδομένα που πρέπει υποχρεωτικά να συλλέγονται από τις δομές υγείας, κοινοποιούνται στο Υπουργείο και στο ΕΣΥ –NET και αποτελούν **βασικό κριτήριο αξιολόγησης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας** για κάθε μονάδα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΜΟΝΑΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

Δ.Υ.ΠΕ. &
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
(ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ
Δ/ΝΣΗ Α.Μ.Υ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
&
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ)

ΕΛΕΓΧΟΣ

Ο **έλεγχος** των λοιμώξεων που συνδέονται με τη νοσηλεία των ασθενών στους Χώρους Παροχής Υγείας αποτελεί **βασική αρμοδιότητα και ευθύνη των Διοικήσεων** αυτών.

Η **αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των Διοικήσεων** όσον αφορά στον περιορισμό των νοσοκομειακών λοιμώξεων βασίζεται στην παρακολούθηση της διαχρονικής εξέλιξης των δεικτών ελέγχου λοιμώξεων που ορίζονται στην απόφαση.

Ο Διοικητής κάθε Δ.Υ.ΠΕ. ετησίως ενημερώνει τον Υπουργό Υγείας και τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου (Δ/νση Δημόσιας Υγιεινής, Δ/νση Ανάπτυξης Μονάδων Υγείας και Δ/νση Ποιότητας και Αποδοτικότητας) για **την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της Διοίκησης των νοσοκομείων ευθύνης του**, για την αποτίμηση των οποίων λαμβάνει υπόψη την επίδοση κάθε Νοσοκομείου αναφορικά με τους δείκτες ελέγχου λοιμώξεων.

Καλός Νόμος είναι αυτός που εξασφαλίζει την εφαρμογή του

- Υπάρχει Πολιτική Βούληση
- Υπάρχουν ικανά και έμπειρα στελέχη σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του συστήματος για την εφαρμογή του
- Είναι αποτέλεσμα εντατικής εργασίας υπηρεσιακών και επιστημονικών παραγόντων που δούλεψαν με ενθουσιασμό και ελπίδα συγκεντρώνοντας τεράστια εμπειρία και γνώση
- Η ποιότητα και η ασφάλεια στις υπηρεσίες υγείας είναι προτεραιότητα

Η αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής, η πρόληψη και ο έλεγχος των νοσοκομειακών λοιμώξεων είναι μια πρόκληση που σίγουρα απαιτεί κόπο αλλά

«Ο καθένας αξίζει όσο αξίζει αυτό για το οποίο κοπιάζει»

Μάρκος Αυρήλιος

Ευχαριστώ πολύ!